

Havennetwerk Fryslân bouwt aan slimme haveninfrastructuur: ‘Het is één systeem, dat moet je samen versterken’

In Friesland wordt gewerkt aan een toekomstbestendig havenlandschap. Niet met grootse woorden, maar met Friese nuchterheid en praktische samenwerking. Onder leiding van de nieuwe voorzitter Jaap Jelle Feenstra timmert het Havennetwerk Fryslân aan de weg – of beter gezegd – aan het water.

Wat in 2021 begon met losse gesprekken is uitgegroeid tot een strategisch samenwerkingsverband van zes havengemeenten, 32 bedrijven, onderwijsinstellingen, belangenorganisaties en een groeiend netwerk aan partners. Jaap Jelle Feenstra, die in maart 2025 aantrad als voorzitter, heeft voor **Havennetwerk Fryslân** een duidelijke koers. “Friesland heeft een harde economie, met landbouw, industrie en logistiek als drijvende krachten. Die economie verdient goede infrastructuur en samenwerking zonder grenzen,” vertelt hij. “We hebben het dan over waterwegen, bruggen en sluizen – over het hele systeem als één geheel.”

In plaats van ieder voor zich, kiezen de betrokken gemeenten en bedrijven bewust voor samenwerken. Geen vrijblijvende overleggen, maar een strategische agenda met zes concrete projecten en zichtbare voortgang.

aanvullen en versterken. Dat geldt ook voor digitalisering, energievraagstukken en bereikbaarheid”, zegt Leontine de Koning, programmamanager van Havennetwerk Fryslân.

Er zijn initiatieven rond walstroom, scheepsdata en logistieke optimalisatie. Gemeenten, bedrijven en de Rabobank investeren gezamenlijk in innovaties. “We maken vorderingen. Het gaat niet altijd snel, maar wel doelgericht”, aldus De Koning.

Bouwhub Fryslân in ontwikkeling

Een van de meest tastbare projecten is de uitwerking van het concept Bouwhubs in Fryslân. In samenwerking met ondernemers, tijdens een bijeenkomst in september 2023 in Leeuwarden, is het concept en de randvoorwaarden ontwikkeld. Sindsdien wordt er gewerkt aan pilots en samenwerking met andere regio's, zoals Noord-Holland en Overijssel. De Koning: “We kijken hoe we bouwlogistiek slimmer kunnen organiseren. Daar ligt een grote stroom vanuit Friesland naar de Randstad. Die kun je bundelen en vervoeren over water.”

Havens als fundament van de noordelijke regio

De Friese havens zijn essentieel voor economische én maatschappelijke opgaven. Of het nu gaat om de circulaire economie, de energietransitie of duurzame bereikbaarheid – havens vormen een onmisbare schakel. “We moeten zuinig zijn op onze infrastructuur,” zegt Feenstra. “Want als we die goed onderhouden en benutten, liggen er enorme kansen.”

Wat de aangesloten bedrijven aan Havennetwerk Fryslân verbindt, is de behoefte aan goede ontsluiting over water: voor goederenvervoer, industrie of maritieme diensten. De netwerkstructuur maakt het mogelijk om kennis, data en oplossingen met elkaar te delen. Ambtenaren economische zaken die aan het netwerk zijn verbonden, zoeken elkaar rechtstreeks op. Dat wordt nu uitgebreid naar medewerkers mobiliteit en beheer en onderhoud. Feenstra: “We bellen elkaar, in plaats van een adviesbureau in te huren.”

Wat is Havennetwerk Fryslân?

Havennetwerk Fryslân is een samenwerkingsverband van zes Friese havengemeenten: Harlingen, Leeuwarden, Smallingerland, De Fryske Marren, Súdwest-Fryslân en Heerenveen, een divers palet van 32 verschillende bedrijven en partners. De focus ligt op het versterken van de ‘natte economie’ door betere samenwerking, strategische projecten en een integrale havenvisie. Het netwerk is geen havenbedrijf, maar een initiatief van ondernemers, bestuurders en beleidsmakers die samen verantwoordelijkheid nemen voor een vitaal en duurzaam havensysteem.

Van Lemmer tot Drachten: samen slimmer

Het netwerk beslaat bijvoorbeeld de industriële haven in Drachten, de maritieme haven in Lemmer en de zeehaven in Harlingen. Iedere haven heeft zijn eigen karakter, maar juist door de verschillen ontstaat kracht. “We kijken hoe we elkaar kunnen

Water als alternatief voor de weg

Het Havennetwerk Fryslân ondersteunt de bredere lobby van de drie noordelijke provincies om vervoer over water te stimuleren. Met als doel: minder vrachtverkeer op de weg en meer gebruik van bestaande vaarwegen. Feenstra: “We laten wegvervoerders kennismaken met de mogelijkheden van binnenvaart. Niet vanuit beleid, maar via ondernemers die het al doen. Dat werkt.”

Tijdens bijeenkomsten zoals van **Joint Corridors Off-Road** wordt kennis gedeeld, sprekers uitgenodigd en verbinding gezocht. “We lijken een kleine sector, maar bieden de Friese economie wel een toegevoegde waarde van 1 miljard per jaar”, aldus Feenstra.

De haven als onderdeel van mobiliteit

Een opvallend geluid uit het netwerk is de oproep om binnenhavens mee te nemen in de totale bereikbaarheid en mobiliteitsopgave. “Er wordt nog te weinig naar goederenvervoer en binnenvaart gekeken”, zegt Feenstra. “Terwijl het essentieel is voor een gezonde, bereikbare regio.”

Een samenwerking met Rijkswaterstaat, provincie en Rijk moet hier verandering in brengen. “We vragen aan de provincie om in afstemming en samenwerking een integrale Havenvisie met ambitie op te stellen.”

Vooruitkijken met Friese nuchterheid

Met een stevige raad van advies, een smalle maar slagvaardige uitvoeringsorganisatie en een groeiend netwerk van betrokken ondernemers, kijkt Havennetwerk Fryslân vooruit. De Koning: “We zijn selectief met onze tijd. Wat we doen, moet echt bijdragen. Maar we hebben ambitie en we maken vorderingen.”

Feenstra besluit: “Dit is nog maar het begin. De eerste stappen zijn gezet, de lijnen zijn kort, en het vertrouwen is er. Samen maken we van onze binnenhavens een krachtig systeem dat klaar is voor de toekomst van Noord-Nederland.”

Foto: Joachim de Ruijter

Initiatief van [Regio Groningen-Assen](#)

bezoekadres: Emmasingel 4 (3^e etage) Groningen | postadres: Postbus 610, 9700 AP Groningen